آپولونی

یک بندر الگو در دوران باستان

کشفیات اخیر در بندرگاه باستانی و به زیر آب رفتهٔ آپولونی (نگاه کنید به صفحهٔ رنگی ۲۲) به توسط هیأت باستان‌شناسی فرانسوی در جمهوری عربی لیبی، از سوّم تا پانزدهم ژوئن سال ۱۹۸۷ در ساختمان مرکزی یونسکو در پاریس به نمایش گذارده شد. در این نمایشگاه که بخش میراث فرهنگی یونسکو آن را ترتیب داده بود، نکات برجستهٔ نتایج برنامه‌های بزرگ در مطالعه، حفاظت و معرفی میراث فرهنگی لیبیایی ارائه گردید، که در نتیجهٔ همکاری میان یونسکو، بخش عتیقات جمهوری عربی لیبی، و بخش باستان‌شناسی دانشگاه منچستر (بریتانیا) امکان‌پذیر شده بود.

آپولونی، که در سواحل شمال شرقی لیبی واقع است، به عنوان «یک کتاب درس نمونه در مورد یک بندرگاه باستانی» توصیف شده است. این بندر در اصل تابع شهر بزرگ درون مرزی سیرن بود که در حدود سال ۶۳۱ ق م بنیانگذاری شد. در قرن اول پیش از میلاد بندر آپولونی به صورت شهری مستقل درآمد. در حال حاضر تأسیسات بندرگاه باستانی، در اثر نشستی که در سرتاسر این بخش از خط ساحلی لیبی اتفاق افتاد، به زیر آب رفت.

بندرگاه آپولونی از پیوند دو جزیرهٔ کوچک سنگ‌شنی تشکیل شده و یک موج‌شکن طبیعی آن را به ساحل وصل کرده بود. در حال حاضر این دو جزیرهٔ کوچک ۳۰۰ متر با ساحل فاصله دارند. در حفریات این بندر غرق شده شماری ساختمان فوق‌العاده و بناهای دیگر به انضمام شماری از سالمترین شیبهای کشتی‌رو موجود در دریای مدیترانه، یک استخر یا مخزن ماهی کاملاً سالم، و بقایای چندین انبار به انضمام سیلوهای غلات که در صخره کنده شده بود، شناسایی گردید.

هیأت فرانسوی به ریاست پروفسور آندره لاروند، و با همکاری سرویس باستان‌شناسی شهر آرلس بررسی سیستماتیک بناها و کشتیها و دیگر اشیاء به زیر آب رفته‌ای را آغاز کرده‌اند که موقعیّت آنها اخیراً در بارانداز شرقی تعیین شده است. در این نقطه لاشهٔ یک کشتی تجاری که در اصل ۲۵ متر طول داشته است، کشف گردید. گذشته از بدنهٔ چوبی کشتی، در آن نزدیکیها ابزار کار کشتی و بقایای یک محموله نیز به دست آمده است.

لاشهٔ یک کشتی دیگر شامل کاسه‌های سفالی با تزیین برجسته که به سفال «مگار»، متعلق به آسیای صغیر، شهرت دارد و کوزه‌ها (آمفوراها)ی حمل شراب بود. مهرهایی که بر دستهٔ کوزه‌ها خورده است، امکان تاریخگذاری این ظروف و در نتیجه تمامی محموله را به حدود سال ۱۸۰ ق م امکان‌پذیر می‌سازد. کاوشهای زیرآبی، همچنین تعداد فراوانی از ظروف سفالی سادهٔ بدون تزیین را به دست داد که بیشتر آنها تولید داخلی بوده و نظریه‌ای را در بارهٔ اشتغالات روزمره در آن محل ارائه می‌کند. یک سر شمعدان مفرغی متعلق به آغاز دوران رومیها گواهی است بر روابط تجاری با جنوب ایتالیا در قرن اول پیش از میلاد، حال آن که یک سکهٔ طلا (سولیدوس) از قسطنطنیه نشان می‌دهد که هنگام ورود اعراب به لیبی، روابط بازرگانی هنوز برقرار بوده است. ■

سپاسگزاریها

متأسفیم که به علت یک اشتباه فنی در آخرین دقایق، شمارهٔ ماه سپتامبر مجلهٔ پیام یونسکو که به معرفی هنر باروک اختصاص داشت، بدون سپاسگزاری از کمک میشل کونیل لاکوست منقّد هنری فرانسوی و عضو پیشین یونسکو در تهیه شمارهٔ فوق، به چاپ رسید. سردبیران این مجلّه همچنین مایلند برای استفاده از کتاب باروک، اثری یادمانی از ایوبوتینو نویسندهٔ فرانسوی که به ویراستاری مازنود در سال ۱۹۸۶ در پاریس به چاپ رسیده است صمیمانه تشکر کنند.

پوزش و تصحیح

در شماره قبل با عنوان «سبک باروک» متأسفانه شماره مسلسل نشریه اشتباهاً ۲۰۸ ثبت گردیده بود، که صحیح آن ۲۰۹ می‌باشد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پیام یونسکو ماهانه منتشر می‌شود

نقل مطالب و تصاویر پیام به شرط ذکر نام نویسنده، نام و تاریخ مجله آزاد است، مگر آنکه مطلب یا عکسی با عبارت «نقل ممنوع» از این قاعده مستثنی شده باشد.

از نشریاتی که از مطالب یا عکس‌های پیام یونسکو استفاده می‌کنند خواهشمند است سه نسخه از آن نشریه را به دفتر مجله ارسال دارند.

مقالاتی که نام نویسنده دارند مبین عقیدهٔ مؤلف هستند و لزوماً عقیده یونسکو یا مسئولین پیام را منعکس نمی‌نمایند، همچنین مرزهای مشخص شده در نقشه‌ها، نظر رسمی یونسکو یا سازمان ملل نمی‌باشد.

تصاویر، شرح تصاویر و عناوین مجله توسط کارکنان پیام تهیه می‌گردد.

کلیه مکاتبات باید خطاب به سردبیر در پاریس صورت پذیرد.

مدیران مسئول ماهنامه در زبانهای دیگر:

انگلیسی: روی مالکن و کارولین لارنس (پاریس) ـ فرانسه: آلن لوک و ندا الغازن (پاریس) ـ اسپانیایی: فرانسیسکو فرناندز سانتوس (پاریس) ـ روسی: نیکلای کوزنتسف (پاریس) ـ عربی: عبدالرشید الصادق محمودی (پاریس) ـ پرتغالی: فردریک پاتر (پاریس) ـ آلمانی: ورنر ترکلی (بون) ـ ژاپنی: سی‌یتی شیروکو جیما (توکیو) ـ ایتالیایی: ماریو گریمونی (رم) ـ هندی: راجاپوشارما (دهلی) ـ تامیل: م. محمد مصطفی (مدرس) ـ عبری: الکساندر پریدیو (تل‌آویو) ـ هلندی: یل‌مورن (آمستردام) ـ پسرتغالی: بندیکتو سیلوا (ریودوژانیرو) ـ ترکی: صفرالپاگلازر (استانبول) ـ اردو: حکیم محمد سعید (کراچی) ـ کاتالان: خوان کارمراس‌ای‌مارتی (بارسلون) ـ مالزیایی: عزیزه حمزه (کوالالامپور) ـ کره‌ای: پیک سیونگ چیل (سئول) ـ سواحیلی: دومینیک روتابیرا (دارالسلام) ـ کروات ـ صربی: مقدونی، صرب ـ کرواتی و اسلوانی: بوژیدار برکوچ (بلگراد) ـ چینی: شن گوفن (پکن) ـ بلغاری: گورن گوتف (صوفیه) ـ پسوتائی: نیکلاس پاپاگئورگیو (آتن) ـ سیلانی: س. ج. سوماتاسکرا باندا (کولومبو) ـ فنلاندی: مارجاتالوکسانن (هلسینکی) ـ سوئدی: لیلسوزن (استکهلم) ـ پاسک: گورو تزلارانگا (سان‌سباستیان) ـ تای: ساوتری سوراتاسهیت (بانکوک) ـ ویتنامی: دانسوتونگ (هانوی).

حاوی شرکت افست (چاپخانه ۱۷ شهریور)

شرایط آبونمان

علاقمندانی که مایلند در زمرهٔ مشترکین «پیام یونسکو» قرار گیرند با مراجعه به کلیه شعب بانک ملی در سراسر کشور می‌توانند مبلغ اشتراک سالانه را به حساب جاری شماره ۲۹۲۳۶ نزد بانک ملی ایران شعبه دانشگاه تهران واریز نموده و رسید آنرا با ذکر نام و آدرس خود به دفتر مجله پیام در تهران ارسال دارند.

تکشماره	۲۰۰ ریال
اشتراک سالانه داخلی	۲۵۰۰ ریال
کشورهای همجوار	۳۰۰۰ ریال
کشورهای اروپایی و هند	۳۵۰۰ ریال
کشورهای قاره امریکا و خاور دور	۴۰۰۰ ریال

بهای اشتراک سالانه برای دانش‌آموزان، معلمان، دانشجویان و استادان ۱۷۵۰ ریال است.